

พฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร :
การวิเคราะห์เชิงปริมาณทางสังคมจิตวิทยา

กิตติพงษ์ นิลนพวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมศึกษามหาบัณฑิต

ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-278-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16660353.

**Bangkok Secondary School Students' Deviant Behavior:
A Socio-psychological Quantitative Analysis**

Mr. Kittipong Pattanapong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Sociology

Department of Sociology and Anthropology

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-278-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร:
การวิเคราะห์เชิงปริมาณทางสังคมจิตวิทยา

วิทยานิพนธ์โดย นายกิตติพงศ์ พัฒนพงศ์ รหัสประจำตัวนิสิต C-630542
ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ ตินณะกุล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรสังคมวิทยามหาบัณฑิต

Dr. Santi Gungsuvarn

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ กุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Dr. Jamsak Sitsongwan

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.งามพิศ สัตย์สงวน)

Dr. Nitsat Tinanagul

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ ตินณะกุล)

Dr. Sittaya Sittayawit

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา สัญญาวิวัฒน์)

พิมพ์ค้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์จากวารสารจิตวิทยาปริชานฉบับเดือนมิถุนายน ๒๕๓๗

กิตติพงศ์ พัฒนพงศ์ : พฤติกรรม เบี่ยงเบนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลายในเขตกรุงเทพมหานคร
มทานคร : การวิเคราะห์เชิงปริมาณทางสังคมจิตวิทยา (BANGKOK SECONDARY SCHOOL STUDENTS' DEVIANT BEHAVIOR: A SOCIO-PSYCHOLOGICAL QUANTITATIVE ANAL.)

อ.ที่ปรึกษา ผศ.ดร.นิเทศ ดินณะกุล, 140 หน้า.

การศึกษาเรื่อง "พฤติกรรม เบี่ยงเบนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลายในเขตกรุงเทพมหานคร มทานคร การวิเคราะห์เชิงปริมาณทางสังคมจิตวิทยา" ในครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม เบี่ยงเบนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ และสายอาชีพในเขตกรุงเทพมหานคร ในกรอบทฤษฎี Socio-psychological Theories of Deviant Behavior เป็นหลัก ซึ่ง ประกอบด้วยการนำข้อ เสนอของทฤษฎีการควบคุมทางสังคม หรือทฤษฎีพันธะทางสังคม ทฤษฎีการคบค้า สมาคมที่แตกต่างกัน ทฤษฎีการลงโทษเพื่อการยับยั้ง รวมทั้งทฤษฎีการยับยั้งมาเป็นแนวทางศึกษา ประกอบกัน เพื่อความเหมาะสมในการอธิบายพฤติกรรม เบี่ยงเบนของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาตัวแปรอิสระ 10 ปัจจัยคือ ความรู้สึกผูกพันกับสังคม การมีเป้าหมายทางการศึกษา ความสามารถทางการศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจของนักเรียน การยับยั้งภายใน การรับรู้ความ รุนแรงในการลงโทษ ความใกล้ชิดกับผู้เบี่ยงเบน การยอมรับตัวแบบที่เบี่ยงเบน การเสริมแรงและ เพศ

ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นหลัก จากกลุ่มตัวอย่าง 12 โรงเรียน จำนวน 1017 คน ปรากฏผลการศึกษาว่า นักเรียนในกรุงเทพมหานครจะมีพฤติกรรม เบี่ยงเบนมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับ 4 ปัจจัยที่ผ่านการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ความใกล้ชิดกับผู้เบี่ยง เบน การยอมรับตัวแบบที่เบี่ยงเบน การเสริมแรง และ เพศของนักเรียน

ภาควิชา ..... สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา .....
สาขาวิชา ..... สังคมวิทยา .....
ปีการศึกษา ..... 2537 .....

ลายมือชื่อนิสิต ..... วิภาดาณี นามะเนน .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... ดิ.น. กิ่งมณี .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C630542 : MAJOR SOCIOLOGY AND ANTHROPOLOGY

KEY WORD: BANGKOK STUDENT / DEVIANT BEHAVIOR

KITTIPONG PATTANAPONG : BANGKOK SECONDARY SCHOOL STUDENTS' DEVIANT BEHAVIOR : A SOCIO-PSYCHOLOGICAL QUANTITATIVE ANALYSIS. THESIS ADVISOR ASSO. PROF. NITET TINNAKUL, Ph.d. 140 pp. ISBN 974-632-278-8

This research has the objective to study the various factors affecting the Bangkok Secondary School Students' Deviant Behavior in the framework of Socio-Psychological Theories of deviant behavior consisting of Social Control Theory or Social Bond Theory, Differential Association Theory, Deterrence Doctrine Theory and Containment Theory. For the research 10 independent variables that considered are Attachment, Commitment, Grade, Financial Status, Inner Containment, Severity Perception, Closeness with Deviants, Identification, Reinforcement and Sex.

According to quantitative research, mainly questionnaires are applied. The sample of study are 12 schools, Both secondary schools and vocational schools and the sample size is 1017 persons. This research finding shows that Students' Deviant Behavior mainly depends on 4 factors whose statistically hypothesis testing are satisfied. Those factors are Closeness with Deviants, Identification, Reinforcement and Sex of students.

ภาควิชา..... สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

สาขาวิชา..... สังคมวิทยา

ปีการศึกษา..... 2537

ลายมือชื่อนิติ..... สวทภัทรา นิตะนาคกุล

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... นิพนธ์ นิตะนาคกุล

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความช่วยเหลือ ความเอาใจใส่ และคำแนะนำจากกรรมการวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.สัญญา สัญญาวิวัฒน์ ผู้ให้คำแนะนำด้านทฤษฎี สมมติฐาน การจัดระบบความคิด กับตรรกในการวิจัย รศ.ดร.งามพิศ สัตย์สงวน อาจารย์ผู้ประสานงานนิสิตปริญญาโท ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ผู้ติดตามความคืบหน้า ช่วยแก้ปัญหาในการดำเนินการวิจัยเสมอมา รวมทั้งคณาจารย์ที่สอนในหลักสูตรทุกท่าน ตลอดจนคุณกันรัตน์ อิงคะสร เจ้าหน้าที่ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ ผู้อำนวยการความสะดวกในกิจกรรมของนิสิต จนจบหลักสูตรโดยสมบูรณ์

ขอขอบคุณอาจารย์โรงเรียนเป้าหมายในการวิจัย ผู้ให้ความสะดวกในการเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนวัดนวลนรดิศ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา โรงเรียนวัดนายโรง โรงเรียนราชินีบน โรงเรียนเซนต์คาเบรียล โรงเรียนเซนต์จอห์น โรงเรียนวัดบวรนิเวศ โรงเรียนสตรีวรนาถ วิทยาลัยพาณิชยการธนบุรี รวมทั้งเพื่อนร่วมรุ่นปริญญาโทสังคมวิทยาทุกท่าน ได้แก่ คุณเสถียร วิพรมหา คุณอังคเรศ บุญทองล้วน คุณรัชดา ตูวินันท์ คุณนารัตน์ ที่ได้ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลจนเสร็จสิ้น

ขอขอบคุณก้องเกียรติ วัชรานุกร นักศึกษาปริญญาโทคณะเศรษฐศาสตร์(หลักสูตรภาษาอังกฤษ)มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ช่วยพิมพ์วิทยานิพนธ์ ช่วยแปลผลค่าสถิติในการวิจัย ตลอดจนการใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอย(Regression Analysis)เพื่อการทดสอบสมมติฐาน รวมทั้งปริญญา รัตนาคม เพื่อนรักผู้ซึ่งให้กำลังใจกับใส่ใจในการต่อสู้ทั้งในชีวิต และในทางการศึกษาของผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาที่ได้ทำหน้าที่อันประเสริฐ เป็นกำลังใจ กับสนับสนุนให้ผู้วิจัยได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี จบจนสำเร็จการศึกษาและเป็นมหาบัณฑิตที่สมบูรณ์

ท้ายที่สุดขอกราบสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลก พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวปิยมหาราช ที่ทรงพระเมตตาพระราชทานโอกาสการศึกษาที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแห่งนี้

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	
สารบัญ	(1)
สารบัญตาราง	(3)

บทที่ 1 บทนำ

- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย	1
- ประเด็นปัญหาวิจัย และวัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3

ขอบเขตของการวิจัย

- ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	4
- นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	5
- สมมติฐานในการวิจัย	6

บทที่ 2 ทบทวนทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- แนวทางการศึกษาพฤติกรรมเบื้องต้นของวัยรุ่น	8
- ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย และผลงานวิจัยในและต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา อันนำไปสู่การตั้งสมมติฐาน	12
- สรุปสมมติฐานในการวิจัย และตัวแบบกรอบความคิด	52

บทที่ 3 ระเบียบวิธีในการดำเนินการวิจัย

- ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการรวบรวมข้อมูล	53
- การสร้างเครื่องมือวัด (แบบสอบถาม) และการวัดตัวแปร	57
- การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล	63

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

- ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง
- ลักษณะของพฤติกรรมเบี่ยงเบน 67
- การทดสอบสมมติฐาน 80

บทที่ 5 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล และข้อเสนอแนะ

- สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล 94
- ข้อเสนอแนะ 103
- ปัญหาในการวิจัย 104

รายการอ้างอิง 107

ภาคผนวก

- สำระสำคัญโดยสังเขปของกฎกระทรวงว่าด้วยข้อบังคับนักเรียนฯ ... 133
- จดหมายขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล 135
- แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย 136
- ข้อคำถามในแบบสอบถามของ Wiatrowski 138

- ประวัติผู้วิจัย 140

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงโรงเรียนเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามเขต และประเภทโรงเรียน 55
2	แสดงอัตราส่วนร้อยละของเพศกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียน 68
3	แสดงสัดส่วนของลักษณะการอยู่อาศัยในเวลาส่วนใหญ่ของชีวิต จำแนกตามโรงเรียน 69
4	แสดงสัดส่วนของระดับการใช้จ่ายในแต่ละเดือนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียน 70
5	แสดงสัดส่วนของการใช้เวลาในการอ่านหนังสือของกลุ่มตัวอย่าง 72
6	แสดงสัดส่วนของระดับความสนใจในการหาความรู้จากภายนอกโรงเรียน .. 73
7	แสดงสัดส่วนของระดับความผูกพันกับบิดามารดา และโรงเรียน 73
8	แสดงสัดส่วนของระดับความสามารถทางการศึกษา 74
9	แสดงสัดส่วนของระดับการรับรู้ความรุนแรงในการลงโทษจาก โรงเรียนและที่บ้าน 75
10	แสดงสัดส่วนของระดับการคบค้าสมาคมกับผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน 75
11	แสดงสัดส่วนของการยอมรับตัวแบบที่พฤติกรรมเบี่ยงเบน 76
12	แสดงสัดส่วนของระดับการถูกเสริมแรงให้กระทำผิด 77
13	แสดงสัดส่วนของระดับการฮั้วฮ้างภายใน 77
14	แสดงสัดส่วนของระดับการระดับความเบี่ยงเบนโดยรวม 78
15	แสดงระดับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเบี่ยงเบนโดยรวม(ตัวแปรตาม) กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนแต่ละประเภท 79
16	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรอิสระต่างๆกับ ความเบี่ยงเบน 81
17	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกันเองของปัจจัยต่างๆที่มีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมเบี่ยงเบน 91